

ÇİN ÜLKE RAPORU

2021

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER.....	3
2. GENEL EKONOMİK DURUM	6
3. DIŞ TİCARET.....	9
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR	12
5. TÜRKİYE ile TİCARET	14
EKLER:	17

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC)
Nüfus	1,398 milyar (2019)
Dil	Mandarin (Pekin Lehçesi)
Yüzölçümü	9 561 000 km ²
Başkenti	Pekin
Başlıca Şehirleri	Şanhay (22 milyon), Pekin (18,1 milyon), Guanco (10 milyon), Shenzhen (11 milyon)
Yönetim Şekli	Tek parti yönetimi
Devlet Başkanı	Xi Jinping (14 Mart 2013'ten beri)
Para Birimi	Yuan (Renminbi)

Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar:

APEC (Asya-Pasifik Ekonomik İş birliği Forumu), ADB (Asya Kalkınma Bankası), ASEAN- (Güneydoğu Asya Ülkeleri Örgütü), WTO (Dünya Ticaret Örgütü)

Coğrafi Konum

Ülke dünyanın en büyük yüzölçümüne sahip ülkeler sıralamasında Rusya ve Kanada'nın ardından 3. sıradadır. Asya kıtasının doğusunda yer almaktadır. Doğuda Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti; güneydoğuda Makao, güneyde Laos, Birmanya, Vietnam, Hindistan, Bhutan, Nepal; batıda Pakistan, Afganistan, Tacikistan, Kırgızistan, Kazakistan; kuzeyde Moğolistan Halk Cumhuriyeti ve Rusya Federasyonu ile komşudur. Çin'in doğusunda Doğu Çin Denizi ve güneydoğusunda Güney Çin Denizi yer almaktadır. Çin'in toplam kara sınırları uzunluğu 20 000 km'den fazla olup Çin ankarasının toplam sahil uzunluğu ise 18 000 km'nin üstündedir.

Ülke çok geniş bir coğrafi alana sahip olması nedeni ile soğuk kara ikliminden sub-tropik iklime kadar geniş bir iklim kuşağına sahiptir.

Ülkenin başlıca şehirleri Şanhay (22 milyon kişi), Pekin (18,1 milyon kişi), Guanco (10 milyon kişi), Shenzhen (11 milyon kişi)

Siyasi ve İdari Yapı

1 Ekim 1949 tarihinde kurulan ÇHC'nin siyasi yapısı tek parti yönetimine dayanmaktadır. Çin Komünist Partisi (ÇKP) ülkenin tek siyasi hâkimidir. ÇKP 1921 yılında kurulmuştur ve 86 milyonu aşkın üyesi bulunmaktadır. Parti devletle bütünleşmiş olup, devlet politikası parti vasıtasıyla uygulanmaktadır. Devlet Başkanı aynı zamanda ÇKP'nin Genel Sekreteridir.

ÇHC'nin bugünkü Anayasası 1982 yılında onaylanmıştır. Anayasa'ya göre devletin merkez organları; Ulusal Halk Kongresi (UHK), ÇHC Devlet Başkanlığı, Devlet Konseyi, Merkezi Askeri Komisyon, Yüksek Mahkeme ve Başsavcılıktır.

Ulusal Halk Kongresi (Meclis) üyeleri ÇKP tarafından seçilen temsilcilerden oluşmaktadır. Ülkede genel seçim uygulaması yoktur.

Devlet Konseyi (hükümet), devlet idaresinin ve yürütme erkinin en üst organıdır. Hükümet işlerini Devlet Konseyi takip etmektedir. Devlet Konseyi 4 başbakan yardımcısı, 4 konsey üyesi, 25 bakandan oluşmakta ve başında başbakan bulunmaktadır. Devlet Konseyi, idari mevzuata ilişkin yasama işlemlerini gerçekleştirmeye yetkilidir. Ekonomiyi ve diplomatik ilişkileri yönetir ve toplumsal konuları ele alır. Başbakan, Devlet Başkanı tarafından atanır ve görevinden alınır.

Ayrıca, ÇKP liderliğinde siyasi danışma ve istişarelerin yapıldığı “Çin Halkının Siyasi Danışma Konferansı” (ÇHSDK) adlı bir mekanizma da mevcuttur.

Devlet yönetiminin en yetkili organı ÇKP Merkez Komitesi’ne bağlı olan Politbüro Daimî Komitesi’dir. Daimî Komite, Hükümetin de üzerinde bir kurum olup, ülkeyi ilgilendiren önemli konularda son söz sahibidir. Yedi üyeden oluşan Daimî Komite’nin başkanı Devlet Başkanı Xi Jinping’dir. Başbakan Komitenin üyeleri arasında yer almaktadır. Komitenin tüm üyeleri devlet lideri olarak kabul edilmektedir. ÇHC Devlet Başkanı Xi Jinping, Mart 2013 ‘de göreve başlamış olup, 2018 yılındaki seçimlerin ardından ömür boyu Başkan olarak kalmasına karar verilmiştir.

Çin’de meclisin görevi daha çok temsilidir. Ulusal Halk Kongresi (UHK) adı verilen meclisin üyeleri halk tarafından değil, ÇKP tarafından belirlenmektedir. Üyelerin seçiminde geniş tabanlı temsil gözetilmektedir. UHK yılda bir kez mart ayında toplanmakta ve Hükümet programını ve ihtiyaca göre hazırlanan yeni yasaları onaylamaktadır. Onay işlemi UHK’nın 2987 üyesinin onayıyla neticelenmektedir.

Çin’in idari yapısı ‘Tek Ülke İki Sistem’ olarak nitelendirilmektedir. Çin ana kara ile birlikte Hong ve Macao Çin Halk Cumhuriyeti’nin bir parçasıdır. Ancak Hong Kong ve Macao Özel İdari Bölge olarak tanımlanmakta ve ana karadan farklı olarak bu bölgelerde serbest ticaret rejimi uygulanmaktadır.

Çin ana karası idari olarak, 22 eyalet, 5 özerk bölge ve 4 belediyeye ayrılmıştır. Bu yapıların hepsi eyalet seviyesinde birimler olarak kabul edilmektedir. Çin Tayvan’ı 23. eyalet olarak kabul etmektedir.

Çin Halk Cumhuriyeti’ndeki eyaletler her biri nüfus ve yüz ölçümü olarak ortalama bir Avrupa ülkesinin boyutunda ve ölçeğindedir ve dolayısı ile ekonomik ve ticari açıdan da bir ülke olarak değerlendirilebilecek potansiyele sahiptirler.

Eyaletler: Anhui, Fujian, Gansu, Guangdong, Guizhou, Hainan, Hebei, Heilongjiang, Henan, Hubei, Hunan, Jiangsu, Jiangxi, Jilin, Liaoning, Qinghai, Shaanxi, Shandong, Sichuan, Yunnan, Zhejiang

Özerk Bölgeler: Guangxi, İç Moğolistan, Ningxia, Uygur (Xinjiang Uygur), Tibet (Xizang)

Belediyeler: Pekin (Beijing), Chongqing, Şanhay, Tianjin

Özel İdari Bölgeler: Hong Kong ve Macao

Nüfus ve İstihdam

2019 yılında ülkenin nüfusu 1,4 milyarı aşmıştır. Anılan yıl nüfus artış oranı %3,3, doğum oranı %10,5 ölüm oranı %7,1 oranında gerçekleşmiştir. 1979 yılında başlayan ve 2016 yılında son verilen tek çocuk politikasının sonucunda ülkedeki kadın erkek dağılımı erkekler lehine bozulmuş, nüfus yaşlanmış ve ülkenin en büyük ekonomik gücü olan iş gücünde düşüşe yol açmıştır. Diğer taraftan dışa açılma ve kentsel nüfusun gelirlerini artması, kentsel alanda yaşayan nüfusun artışı gibi nedenlerle tek çocuk politikası sonlandırılmasına rağmen nüfus artış hızında yavaşlama özellikle doğum oranlarındaki düşüşe bağlı olarak azalmaktadır. Nüfus içerisinde yaşlıların gençlere oranı giderek artmaktadır. 16-64 yaş arasındaki nüfus 2017 yılından itibaren 1 milyar kişinin altına düşmüş olup, bu düşüş devam etmektedir. 2019 yılında anılan yaş grubundaki nüfus 993 milyon kişi ile toplam nüfusun %70,9'unu temsil etmektedir. 2019 yılı verilerine göre 0-16 yaş grubunun nüfustaki payı %16,4 (23,4 milyon kişi), 65 yaş ve üstünün nüfustaki payı %12,5 (17,6 milyon kişi) düzeyindedir. Ülkede çalışan nüfusa göre çocuk ve yaşlı nüfusun oranı %40 düzeyindedir. Nüfusun %87'sini Han kökenli Çinlilerden oluşturmakta iken, %13'ünü ise diğer gruplara mensuptur.

Nüfusun %60,2 si şehirlerde yaşamaktadır ve yıllık şehirleşme hızı %2,4 oranındadır. Ülkede okuma yazma oranı %96,3 dür.

Doğal Kaynaklar ve Çevre

Çin maden ve mineraller yönünden zengin bir ülkedir. Dünyadaki 1. büyük altın üreticisidir. Aralarında demir cevheri, demir alaşımlı metal cevherleri, kömür, kalay, doğal gaz, civa, manganez, vanadyum, kurşun, çinko, alüminyumun fosfat, tungsten, uranyum, manyetit molibden, titanyum, az bulunan toprak elementleri olmak üzere yaklaşık 17 maden ve mineral türü ve madene sahip olması ile lider konumundaki ülkedir.

Su kaynakları kritik öneme sahiptir. Zira gerek tarımda sulama için gerekse elektrik üretiminde kullanılmaktadır. Ülkedeki ekilebilir arazi büyüklüğü dünyadaki ekilebilir alanın %7'sine, kendi yüz ölçümünün ise %12,7'sine karşılık gelmektedir.

Diğer taraftan dünyada en fazla hidroelektrik enerji üretimi yapılan ülkedir ve dünyanın en büyük hidroelektrik santrali Three Gorges Barajı 22 500 megavat enerji üretimi ile küresel anlamda en büyük kapasiteye sahip barajdır.

Çin kömür rezervleri açısından dünya birincisidir. Çin dünyanın en büyük kömür üreticisi ve tüketicisidir. Hali hazırda toplam enerji ihtiyacının %70'i kömürden elde edilmektedir. Ülke petrol, doğal gaz kaynakları mevcut olmasına rağmen, önemli bir ham petrol ithalatçısıdır. Bunlara ek olarak uzay teknolojisi ve elektronik alanında kullanılan bazı ender bulunan madenlerin de artan orandaki üretici ve ihracatçısıdır.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2019	2020	2021*	2022*	2023*	2024*	2025*	2026*
GSYİH (Cari Fiyatlar milyar \$)	14340,6	14722,84	16642,32	18013,4	19423,48	20910,47	22481,43	24127,83
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar-%)	5,8	2,3	8,4	5,6	5,4	5,3	5,1	4,9
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar- \$)	10,243	10,484	11,819	12,763	13,736	14,765	15,855	17,003
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort., %)	2,9	2,4	1,2	1,9	1,9	2	2	2
Cari Ödemeler Dengesinin GSYİH'ye Oranı (%)	1	2	1,6	1,3	1,1	0,9	0,7	0,5
Toplam Yatırımların GSYİH'ye Oranı (%)	43,1	43,7	43,7	43,6	43,4	42,9	42,5	42
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	3,6	3,8	3,6	3,6	3,5	3,5	3,5	3,5
Nüfus (milyon)	1400,05	1404,33	1408,1	1411,34	1414,06	1416,24	1417,9	1419,03

Kaynak: IM, Ekim 2021

*: Tahmin

Dünya Bankası verilerine göre, 2019 yılında Çin'in nominal GSYİH'si 14,1 trilyon Amerikan doları olmuştur. Bu değerle ABD'nin ardından dünyanın en büyük 2. ekonomisi konumundadır. Dış ticaret verileri açısından ise Çin, en yüksek ticaret hacmine sahip, en fazla dış ticaret fazlası veren, birinci sıradaki ihracatçı ve ikinci sıradaki ithalatçı ülkedir.

1978'den itibaren ülkenin attığı 3 önemli adım ülkeyi bugünkü ekonomik yapısının temellerini oluşturmuştur. 1978 yılında ülkede reformların başlaması ve dışa açılma politikasının benimsenmesi ile birlikte Çin, merkezi planlı ekonomiden pazar ekonomisine geçmiş ve son 40 yılda ülke ekonomik ve sosyal anlamda hızlı bir gelişmiş, GSYİH'deki büyüme yılda ortalama %10 olmuştur. Bu değer, böylesine büyük bir ekonominin, tarihteki sürdürülebilir nitelikteki, en hızlı büyümesi olmuştur. Bu sayede ülkedeki 850 milyon kişi yoksulluktan kurtarılmıştır. Ülkede kişi başına gelir gelişmiş ekonomilerin gerisinde seyretmekte olup 2020 yılı beklentisi 19.280 Amerikan Doları düzeyindedir. 1994 de yapılan vergi düzenlemeleri ve ardında 2001 yılında Dünya Ticaret Örgütüne üye olması ile dünya ekonomisine tam anlamıyla entegre olmuştur. Sonuç olarak ülke dünyanın üretim ve ticaretinin merkezi olmuştur.

Çin'in 13. Beş Yıllık Planında (2016-2020) sosyal dengesizliklerin giderilmesi, çevre kirliliğinin azaltılması, enerji verimliliğinin artırılması, eğitim ve sağlık hizmetlerine erişimin yaygınlaştırılması ile sosyal güvenlik sisteminin geliştirilmesi esas alınmıştır. Planda büyüme hızı olarak %6,5 hedeflenerek ekonominin yeni bir dengeye oturtulması ve 2020'ye kadar halkın ortalama düzeyde müreffeh bir toplum düzeyine eriştirilmesi hedeflenmişti. IMF verilerine göre 2019 yılında Çin'in Dünya ekonomisine %38,2 pay ile en çok katkı sağlayan ülke olmuştur.

Gelir dağılımdaki eşitsizlik, hızlı şehirleşme, çevresel sürdürülebilirlik, yaşlanan nüfus ve iç göçler, hızlı ekonomik büyüme ile etkileşim içinde olan diğer faktörlerdir.

Çin özel sektörünü GSYH'deki payı %60 düzeyindedir. Özel sektör ayrıca kentlerdeki işgücünün %80'i ve yeni iş imkânlarının da %90'ı özel sektördedir. Ülke dünyanın en hızlı büyüyen ekonomisidir. Son 30 yılda ortalama %6 oranında büyümüştür.

Çin dünyanın en büyük imalat sektörüne sahiptir. Aynı zamanda en hızlı büyüyen tüketici pazarı konumundadır.

Sanayi ve inşaat sektörü ülke ekonomisindeki payı %46'dır. 2018 yılında dünyanın en büyük çelik üreticisi konumundadır ve küresel çelik üretimin % 50'sini gerçekleştirmektedir. Çin dünyanın en büyük otomobil üreticidir. Dünya elektrikli araba üretim miktarında da 1.sıradaki üreticidir. Ülkede 100 tane elektrikli araç üretimi firma bulunmaktadır 2011 yılına kadar ülke en büyük kişisel bilgisayar üreticisi iken bu konudaki önde gelen firmalar Çin'e bağımlılıklarını azaltmak için tesislerini başka ülkelere taşımışlardır.

Hizmet sektörü kapsamında toptan ve perakende ticaret ülkede alışveriş merkezlerinin, küçük dükkânların restoran ve otel zincirlerinin açılması ile gelişmiştir. Çin'de; Guangdong, Jiangsu, Zhejiang, Shandong, Fujian, Şanhay ve diğer başlıca bölgelerdeki üretim toplam üretimin %80'inden fazlasını kapsamaktadır. Üretimin %90'ından fazlası Çin anakarasında yapılmaktadır. İç pazardaki talep taşrada üretim yapmakta olan firmalarla karşılanmaya çalışılırken, şehirlerdeki küresel firmalar genellikle dış ticarete yönelik üretim yapmaktadır.

Çin'de perakende sektörü ekonomik büyümeden pozitif yönde etkilenmektedir. Perakende sektöründe toplamda yaklaşık % 78,7'lik bir büyüme görülmüştür. Bu büyümede en büyük katkı hükümetin iç talebi arttırmaya yönelik politikalarına ve sektöre yönelik artan yabancı yatırımlara aittir. Çin'de mağaza perakendeciliği son 5 yılda yıllık ortalama %11,9 büyüme göstererek düzenli bir gelişim göstermiştir. Çin'de perakendeciliğin ufak bir kısmını oluşturan telefonla pazarlama, doğrudan postalama, kapıdan kapıya satış gibi yollarla faaliyet gösteren mağaza dışı perakendecilik ise henüz gelişme aşamasındadır. Çin'in perakende sektörünün her geçen yıl büyüüp küresel perakende pazarındaki payını giderek arttırması beklenmektedir. 2020 yılına gelindiğinde Çin'in küresel perakende pazarındaki satışların %36'sına sahip olacağı öngörülmektedir. Dünyanın en çok perakende satış yapan ilk iki şehrinin sırasıyla Şanhay ve Pekin olacağı tahmin edilmektedir. Toplam perakende satışlarındaki yüksek artış rakamlarına rağmen Çin, BRIC ülkeleri içinde kişi başına perakende harcamalarında yıllık 2 000 dolarlık harcama ile Rusya ve Brezilya'nın ardından üçüncü sırada yer almaktadır. Çin perakende sektörünün hızlı büyümesinde hızlı kentleşmenin ve orta sınıf tüketici sayısındaki artışın bu gelişmede önemli etkisi bulunmaktadır. Çinli tüketiciler ürünlere kolay ve uygun şartlarda erişim beklentisine sahiptir. Bunun sonucu olarak perakende sektörünün tüketicilere erişiminde elektronik ticaret (e-ticaret) önemli bir araç olarak öne çıkmaktadır.

Turizm işgücü ve döviz girdisi için önem arz eden bir sektördür. Diğer taraftan, lüks sektörü ülkede çok hızlı gelişmektedir. Bu kapsamda gıda ve alkollü alkolsüz içecekler, otomotiv, hazır giyim ile hizmet sektöründe restoranlar öne çıkmaktadır. Çin'in son yıllardaki tüketici eğilimlerinde etkileyen en önemli faktörlerden biri sayıları 200 milyonu bulan üst gelir grubundaki tüketicilerdir. 1,3 milyar nüfusa sahip Çin'de 400 milyon Çinlinin kişi başına düşen

yıllık geliri satın alma gücü paritesine göre 8 bin Amerikan dolarının üstündedir. Lüks tüketim, zenginliğin ve sosyal statünün bir göstergesi olarak sayıldığından bir bireyin maddi durumunda ani bir yükseliş olduğunda lüks tüketime yönelmesi birey için gayet normal bir ihtiyaç olarak görülmeye başlamıştır.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

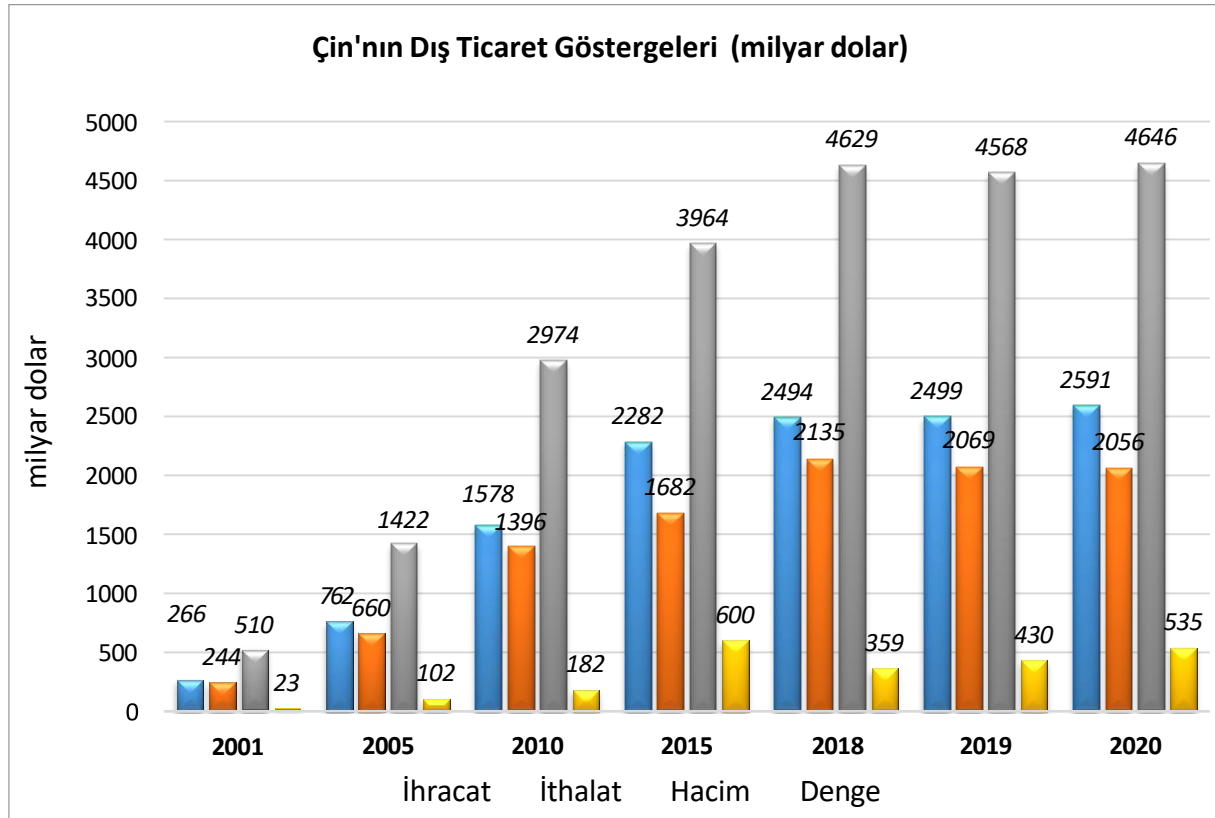
Çin 2020 yılında dünya ihracatında 1. sırada (%13,36 pay), ithalatında 2. sıradadır (%13,46 pay). Ayrıca en çok dış ticaret fazlası veren ülkedir. 2015-2019 yılları arasında ülkenin ihracatı yıllık ortalama %4, ithalatı yıllık ortalama %7 artış kaydetmiştir.

2020 yılında ülkenin ihracatı 2,49 trilyon dolar, ithalatı 2,07 trilyon dolar olmuştur. Dış ticaretinde 2020 yılında 535 milyar dolar fazla vermiştir.

Ülkenin dünyaya ihracatında en önemli ürün grupları sırasıyla: elektrikli makina ve cihazlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, mobilyalar ve aydınlatma cihazları, plastikler ve plastikten mamul eşyalar, motorlu kara taşıtları ve aksesuarlarıdır.

Ülkenin dünyadan ithalatında en önemli ürün grupları sırasıyla elektrikli makina ve cihazlar, mineral yakıtlar, yağlar, mekanik cihazlar ve aletlerdir.

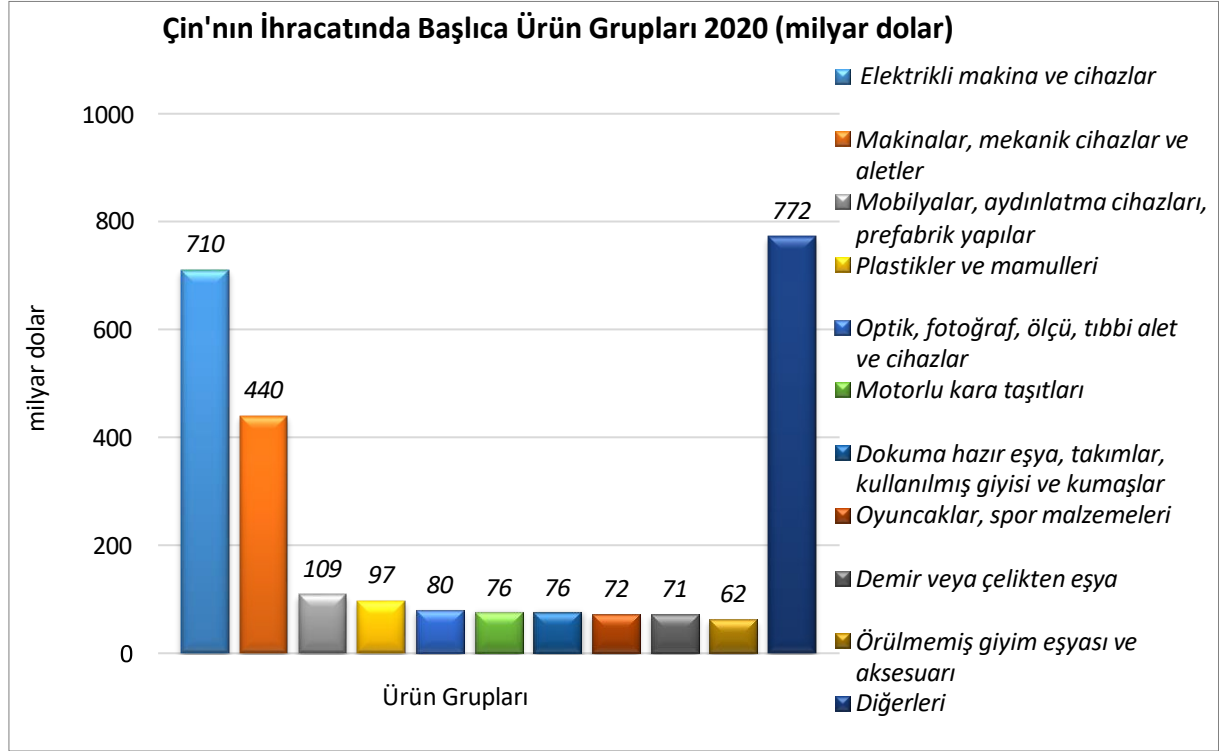
Ülkenin Dış Ticareti

Kaynak: Trademap- www.tradenap.org _Direct data-ÇHC

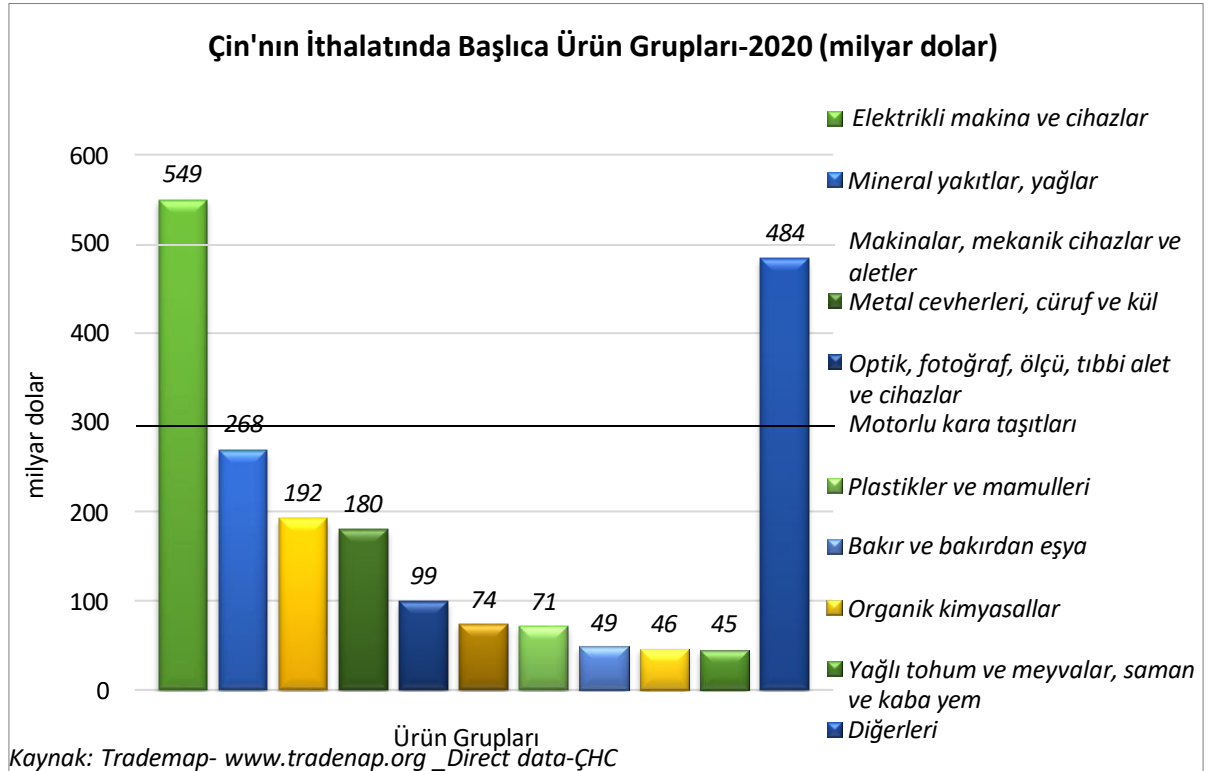
Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticareti

İhracatı

Kaynak: Trademap- www.tradenap.org _Direct data-ÇHC

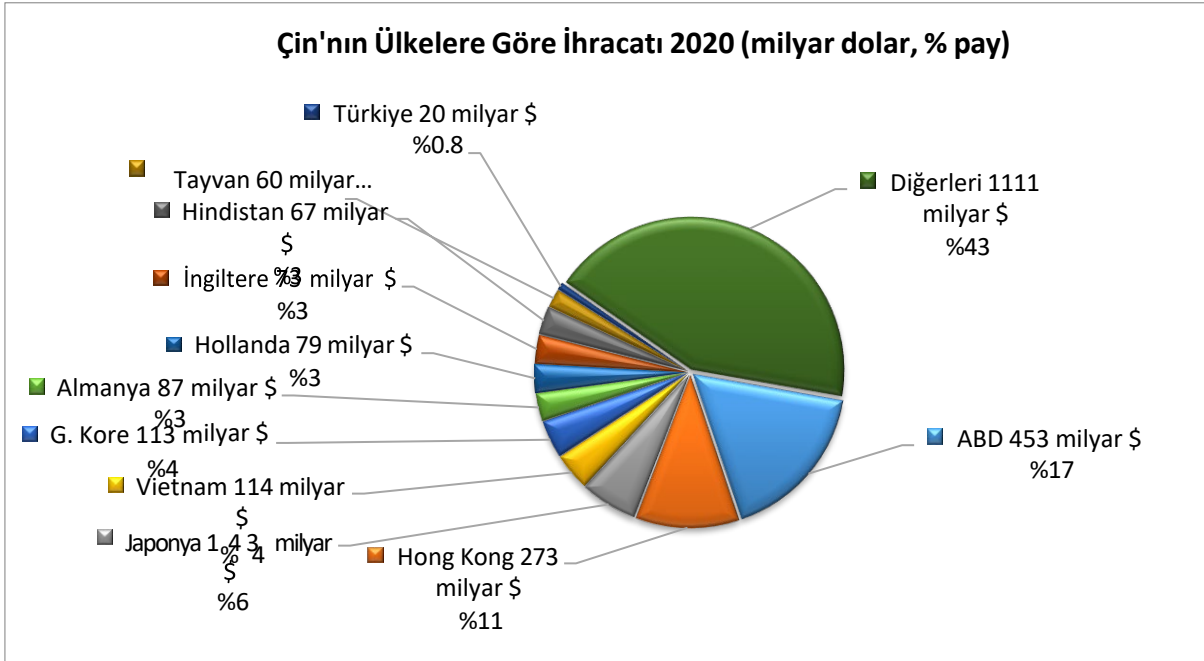
İthalatı

Kaynak: Trademap- www.tradenap.org _Direct data-ÇHC

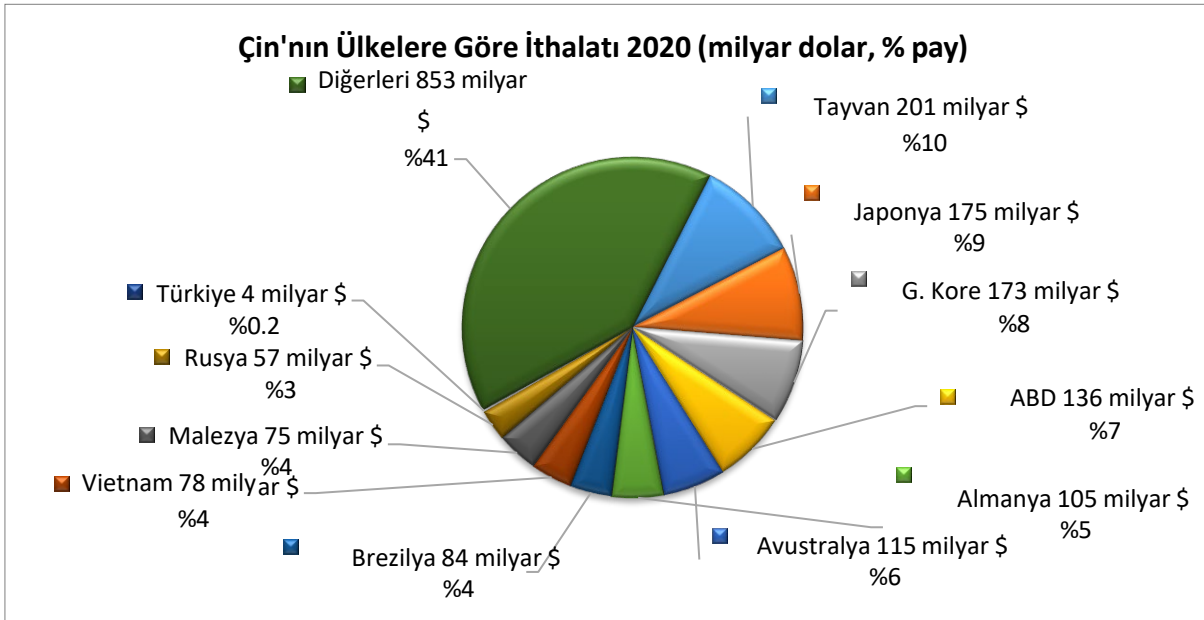
Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticareti

İhracatı

Kaynak: Trademap- www.tradenap.org _Direct data-ÇHC

İthalatı

Kaynak: Trademap- www.tradenap.org _Direct data-ÇHC

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Çin, dünyada en çok yabancı yatırım alan 2. sıradaki ülkedir. UNCTAD'ın yayınladığı 2020 Dünya Yatırım Raporuna göre 2019 yılında da ülkeye giren yabancı sermaye miktarı bir önceki yıla göre %2 artarak 141 milyar dolara ulaşmıştır. 2021 Yılı Dünya Yatırım raporunda ise 2020 yılında ülkeye giren yabancı sermaye 149 milyar dolar olmuş ve önceki yıla göre %5,7 artış kaydedilmiştir. Çin bu değerle en çok yabancı sermaye alan ülke olmuştur.

DYY stoku 2010 yılında 587 milyar dolar iken 2020 yılında 1 918 milyar dolara ulaşmıştır.

Ülkede DYY'nin sürekli artmasının başlıca nedenleri; ekonomi ve yatırım ortamının serbestleştirilmesi yönündeki planların yapılması, yüksek teknoloji sektörünün hızla büyümesi ve Serbest Ticaret Bölgelerinin açılmasıdır.

Çin, 2020 verilerine göre dünyada en çok yurt dışında yatırım yapan ülkedir. 2019 yılında 137 milyar dolar, 2020 yılında 133 milyar dolar yurt dışına yatırım yapmıştır.

2020 yılında ABD ve Avrupa'dan gelen akışlar düşerken, ASEAN ülkelerinden gelen akışlar artmıştır. Singapur, Virgin Adaları, Güney Kore, Cayman Adaları, Japonya, Almanya ve Amerika Birleşik Devletleri önde gelen yatırımcılardır.

Yatırımlar ağırlıklı olarak imalat, gayrimenkul, leasing iş ve hizmetleri, bilgisayar hizmetleri, toptan ve perakende ticaret, finansal aracılık, bilimsel araştırma, ulaştırma, enerji ve inşaat sektörlerine yöneliktir.

1 Ocak 2020 tarihinde ülkede yeni bir yabancı yatırım mevzuatı yürürlüğe girmiştir. Çin hükümeti yabancı yatırımlara ayrıcalıklı muamele yerine ülkenin bu anlamda bir doyuma ulaştığı düşüncesi ile yerli ve yabancı yatırımlara eşit muamele anlamına gelen uluslararası kabul görmüş, "Milli Muamele" ilkesini uygulamaktadır. Bununla birlikte altyapının zayıf olduğu batı ve iç bölgelerde özellikle uzun vadeli projeler için bazı özel teşvikler verilmektedir.

Serbest Bölgeler

Çin ana karasındaki ilk serbest bölgesi 2013 yılında açılan Şanghay Serbest Ticaret Bölgesidir. Burası yasal yeniliklerin uygulanması, rekabetin güçlendirilmesi, pazar ekonomisine uygun yasal düzenlemelere geçiş, yuanın uluslararası hale getirilmesi ve reformların test edilip başka bölgelerde uygulanabilmesi için kurulmuştur.

Sonuçta uygun politikaların uygulanmasının ve bu konuda başarı sağlanmasının ardından ülkede diğer SB'ler kurulmuştur. 2015 yılında Fujian, Guangdong, Tianjin, 2016'da Liaoning, Henan, Shaanxi Zhejiang, Sichuan, Chongqing, Hubei 2018'de Hainan'da faaliyete geçmiş olup 2019 da toplamda 12 adet serbest bölge mevcuttur. 2019 yılında Jiangsu, Shandong, Hebei,

Heilongjiang, Guanxi ve Yunnan ve 2020 yılında ise bu listeye Beijing (Pekin), Anhui ve Hunan eklenmiştir. 2021 yılı itibari ile 21 adet Serbest Bölge mevcuttur. Her serbest bölge yatırımcıya farklı avantajlar sunmakta olup, her biri farklı sektörler yoğunlaşmamış durumdadır.

5. TÜRKİYE ile TİCARET

Genel Durum

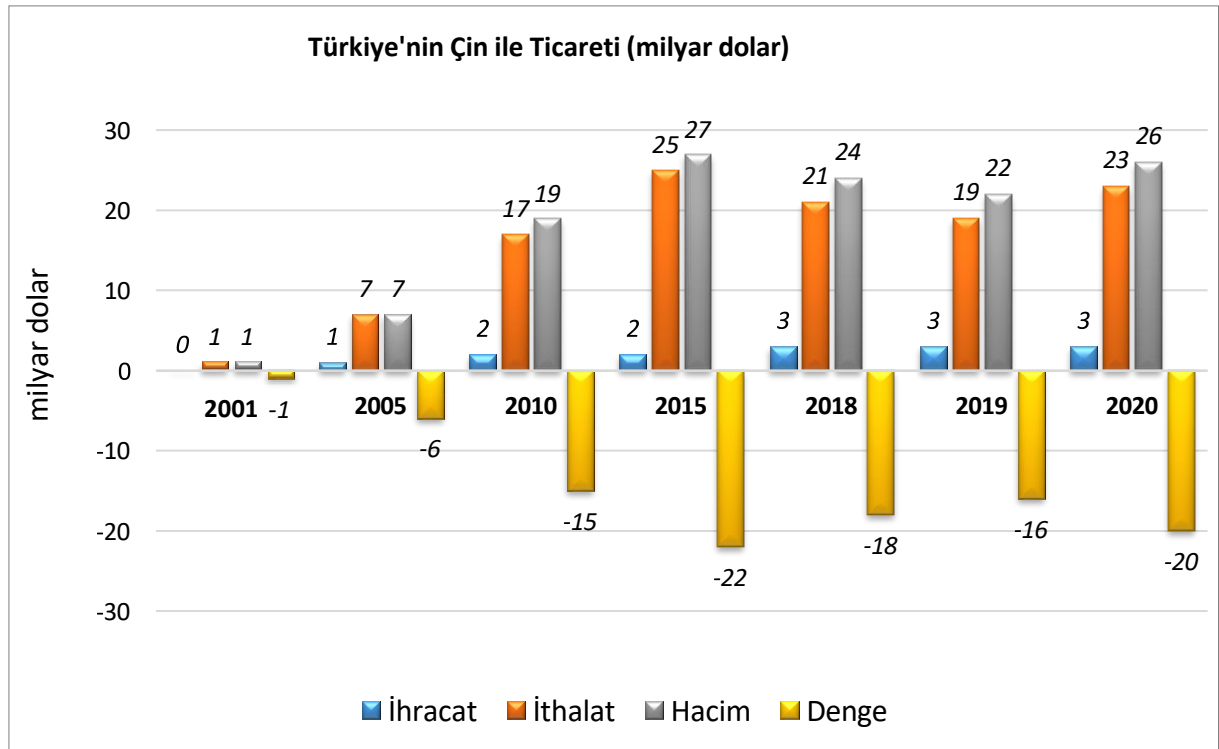
Türkiye-Çin arasındaki ticaret değerleri incelendiğinde 2020 yılında ülkeye ihracatımız 2,96 milyar dolar, ithalatımız 23,0 milyar dolar seviyesindedir.

Çin ihracat yaptığımız ülkeler arasında 15. sıradadır ve ülkemiz ihracatındaki payı %1,7'dir. İthalat yaptığımız ülkeler arasında Çin 1. sırada yer almaktadır ve toplam ithalatımızdaki payı %10,5 düzeyindedir.

Ülkeye ihracatımızda önde gelen ürünler: mermer ve traverten, metal cevherleri ve konsantreleri, rafine edilmiş bakır ve bakır alaşımları, Kurşun cevherleri ve konsantreleri, krom cevherleri ve konsantreleri, bakır cevherleri ve konsantreleri, demir cevherleri ve konsantreleri ile tıpta kullanılan alet ve cihazlardır.

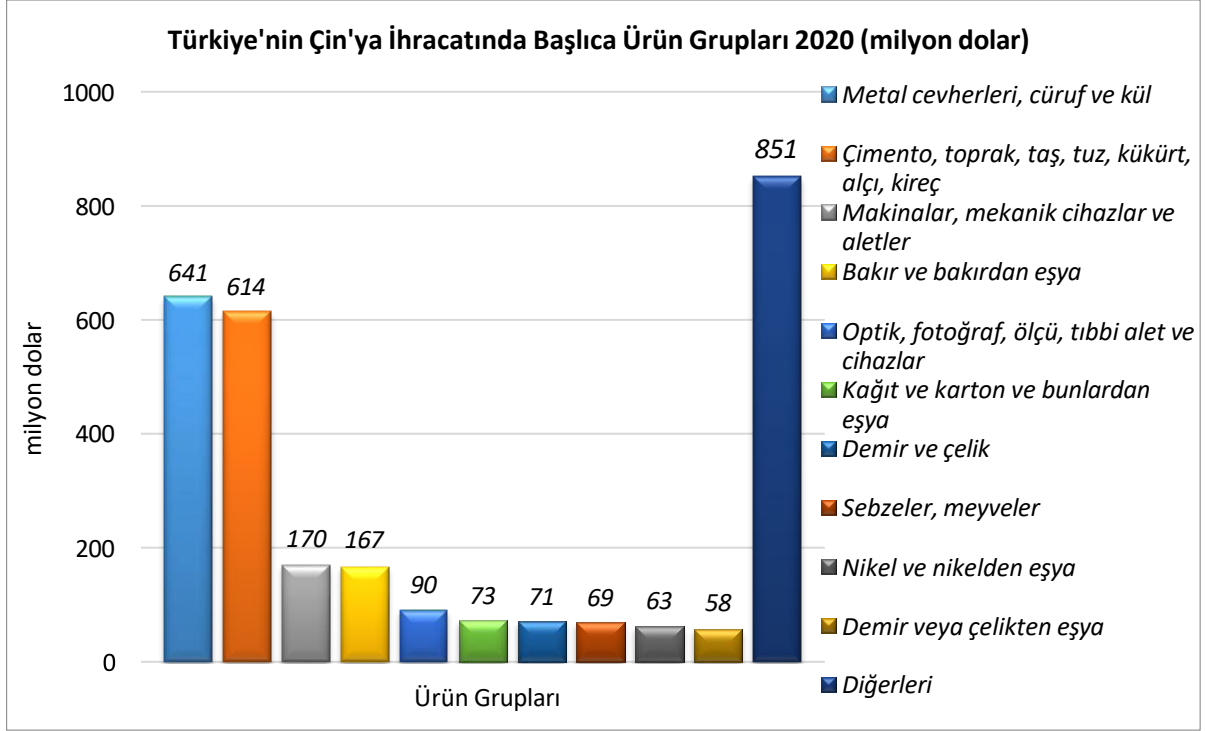
Ülkemizin Çin'den yaptığı ithalatta önde gelen ürünler: Telefonlar, cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar:Otomatik bilgi işlem makinaları manyetik veya optik okuyucular vb.: 85.25 ila 85.28 pozisyonlarında yer alan cihazlara mahsus aksam ve parçalar: Sentetik filament iplikleri; Hava veya vakum pompaları, hava veya gaz kompresörleri, fanlar, aspiratörü olan havalandırmaya mahsus davlumbazlardır.

Türkiye-Çin Dış Ticareti

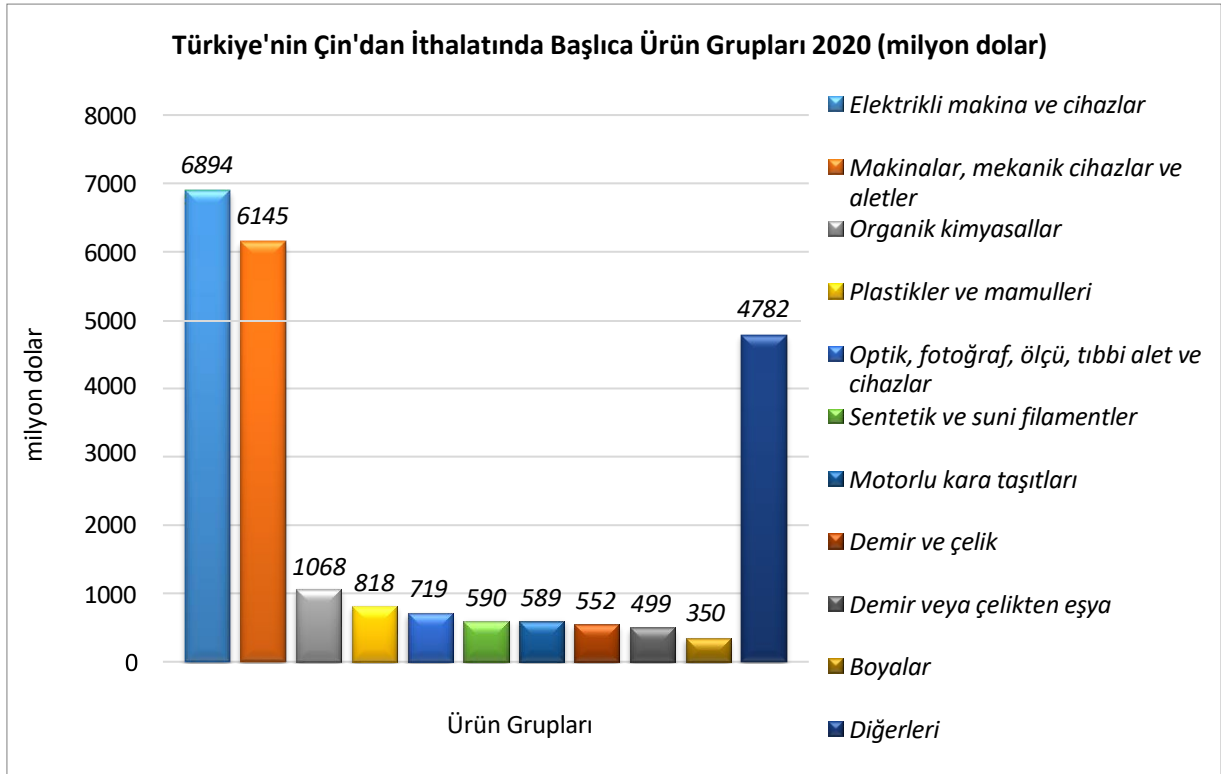
Kaynak: Trademap- www.tradenap.org, , Direct data, Türkiye

Türkiye'nin Çin'e İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap-www.trademap.org, Direct data, Türkiye

Türkiye'nin Çin'den İthalatında Başlıca Ürünler

www.tradenap.org, Direct data, Türkiye

Yatırım İlişkileri

T.C. Merkez Bankası verilerine göre Çin’de ÷lkemize ait yatırım miktarı 2001 yılında 2 milyon dolar seviyesinde iken 2020 yılında 1.241 milyon dolar seviyesine ulaşmıştır.

Çin ’in ÷lkemize yatırımları ise 2002 yılında 1 milyon dolar ile başlamış, 2013 yılından itibaren de hızlanarak artmış ve 2020 yılında 1.197 milyon dolara ulaşmıştır.

EKLER:**EK-1: Çin'in İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)**

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (% 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			2494 230 195	2498 569 866	2590 607 686	100	3,7
1.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	240 353 674	224 069 819	223 217 113	8,6	-0,4
2.	8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	154 213 376	148 463 427	170 176 157	6,6	14,6
3.	8542	Elektronik entegre devreler	84 666 589	102 187 884	117 099 589	4,5	14,6
4.	6307	Diğer hazır eşya (elbise patronları dahil)	6 424 960	6 809 000	55 225 956	2,1	711,1
5.	9405	Diğer aydınlatma cihazları, ışıklı panolar, ışıklı tabelaları ve benzer eşya ve bu eşyanın aksam ve parçaları	30 585 505	33 197 800	37 615 304	1,5	13,3
6.	8541	Diyodlar, transistörler vb. yarı iletken tertibat; ışık yayan diyodlar; monte edilmiş piezo elektrik kristaller	29 054 810	34 599 089	35 685 058	1,4	3,1
7.	9503	Üç tekerlekli bisikletler, skuterler, oyuncak bebekler, diğer oyuncaklar, küçültülmüş modeller, bilmeceler (puzzle)	25 467 875	31 342 495	33 485 634	1,3	6,8
8.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	34 847 942	33 625 805	32 942 045	1,3	-2
9.	8528	Monitörler ve projektörler, televizyon alıcı cihazları	33 449 965	31 214 343	31 901 166	1,2	2,2
10.	8473	84.69 ila 84.72 pozisyonlarındaki makina ve cihazlarda kullanılmaya elverişli aksam-parça-aksesuarlar (kutu, kılıf vb.)	45 279 248	32 435 243	31 536 476	1,2	-2,8
11.	9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	28 089 934	27 784 633	30 768 790	1,2	10,7
12.	8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler (örneğin; redresörler) ve endüktörler	26 694 723	27 711 364	29 986 066	1,2	8,2
13.	9401	Oturmaya mahsus mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	25 947 641	26 440 992	29 143 010	1,1	10,2
14.	3926	Plastikten diğer eşya	19 491 327	21 439 701	28 912 644	1,1	34,9
15.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	35 751 953	38 345 207	25 473 643	1	-33,6

Kaynak: Trademap - www.tradenap.org - Direct data- ÇHC

EK-2: Çin'in İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (% 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			2134 987 265	2068 950 255	2055 590 612	100	-0,6
1.	8542	Elektronik entegre devreler	312 735 353	305 897 835	350 845 067	17,1	14,7
2.	2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	239 222 367	238 707 061	176 321 269	8,6	-26,1
3.	2601	Demir cevherleri ve konsantreleri	75 011 055	99 843 052	118 944 291	5,8	19,1
4.	8703	Otomobiller	49 609 624	47 057 996	44 923 331	2,2	-4,5
5.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	48 891 728	42 564 394	43 543 984	2,1	2,3
6.	2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	50 034 611	52 353 533	42 078 493	2	-19,6
7.	1201	Soya fasulyesi	38 077 974	35 419 587	39 528 005	1,9	11,6
8.	2603	Bakır cevherleri ve konsantreleri	32 727 689	34 080 603	34 297 835	1,7	0,6
9.	8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	31 280 622	30 558 274	33 925 166	1,7	11
10.	8486	Yarı iletken disklerin, külçelerin, entegre devrelerin vb. imalatında kullanılan makine ve cihazlar; aksam-parça-aksesuar	30 614 955	26 612 592	31 752 584	1,5	19,3
11.	7403	Rafine edilmiş bakır ve bakır alaşımları (ham)	25 637 757	22 502 226	30 578 620	1,5	35,9
12.	8541	Diyodlar, transistörler vb. yarı iletken tertibat; ışık yayan diyodlar, monte edilmiş piezo elektrik kristaller	28 542 825	26 128 176	26 738 284	1,3	2,3
13.	9013	Sıvı kristalli tertibat, lazerler, diğer optik cihaz ve aletler	33 772 328	28 137 304	26 400 117	1,3	-6,2
14.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	29 318 893	25 220 957	25 767 460	1,3	2,2
15.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	18 139 535	21 180 342	21 163 267	1	-0,1

Kaynak: Trademap- www.tradenap.org , Direct data, ÇHC

EK-3: Çin'in Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2018	2019	2020	Pay (% 2020)	Değişim (% 2019-2020)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		2494 230 195	2498 569 866	2590 607 686	100	3,7
1.	ABD	479 701 581	418 584 250	452 576 771	17,5	8,1
2.	Hong Kong	302 960 301	279 616 724	272 658 016	10,5	-2,5
3.	Japonya	147 235 099	143 223 969	142 641 690	5,5	-0,4
4.	Vietnam	84 015 799	98 004 333	113 813 694	4,4	16,1
5.	G. Kore	109 028 749	110 984 862	112 504 010	4,3	1,4
6.	Almanya	77 908 711	79 706 091	86 823 917	3,4	8,9
7.	Hollanda	73 124 185	73 945 370	79 010 191	3	6,8
8.	İngiltere	56 987 896	62 275 959	72 605 125	2,8	16,6
9.	Hindistan	76 880 637	74 924 285	66 726 981	2,6	-10,9
10.	Tayvan	48 656 780	55 079 733	60 141 641	2,3	9,2
11.	Singapur	49 817 841	54 963 720	57 539 954	2,2	4,7
12.	Malezya	45 848 412	52 481 738	56 427 589	2,2	7,5
13.	Avustralya	47 547 551	48 103 594	53 481 792	2,1	11,2
14.	Rusya	48 005 203	49 484 540	50 584 508	2	2,2
15.	Tayland	42 974 256	45 619 577	50 525 507	2	10,8
...	...	...	...	...	...	...
28.	Türkiye-*	17 864 201	17 321 763	20 356 568	0,8	17,5

Kaynak: Trademap-- www.tradenap.org, Direct data, ÇHC

EK-4: Çin'in Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2018	2019	2020	Pay (% 2020)	Değişim (% 2019-2020)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		2134 987 265	2068 950 255	2 055 590 612	100	-0,6
1.	Tayvan	177 345 362	172 800 947	200 664 323	9,8	16,1
2.	Japonya	180 401 786	171 523 312	174 867 747	8,5	1,9
3.	G. Kore	204 566 451	173 553 267	172 756 030	8,4	-0,5
4.	ABD	156 004 357	123 235 656	135 996 513	6,6	10,4
5.	Avustralya	105 083 923	119 608 314	114 836 642	5,6	- 4
6.	Almanya	106 257 241	105 037 212	105 261 229	5,1	0,2
7.	Brezilya	77 141 726	79 203 569	84 083 784	4,1	6,2
8.	Vietnam	64 087 360	64 078 465	78 474 632	3,8	22,5
9.	Malezya	63 321 954	71 629 893	74 733 134	3,6	4,3
10.	Rusya	58 887 066	60 257 151	57 180 563	2,8	-5,1
11.	Tayland	44 918 670	46 134 732	48 097 894	2,3	4,3
12.	S. Arabistan	45 898 673	54 257 291	39 033 136	1,9	-28,1
13.	Endonezya	34 154 685	33 992 843	37 368 969	1,8	9,9
14.	Singapur	33 638 316	35 230 306	31 550 580	1,5	-10,4
15.	Fransa	32 330 186	32 580 848	29 706 998	1,4	-8,82
...	...	...	...	...	...	...
59.*	Türkiye	3 762 714	3 501 654	3 716 233	0,2	6,1

Kaynak: Trademap- www.tradenap.org- Direct data, ÇHC

Ek-5: Türkiye'nin Çin'e İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (% 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
		TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)	2 912 539	2 726 571	2 866 389	100	5,1
1.	2515	Mermer ve traverten, ekosin, su mermeri, kireçli taşlar	772 205	692 819	538 201	18,8	-22,3
2.	2616	Kıymetli metal cevherleri ve konsantreleri	125 348	130 639	174 997	6,1	34
3.	7403	Rafine edilmiş bakır ve bakır alaşımları (ham)	8 568	54 867	162 809	5,7	196,7
4.	2607	Kurşun cevherleri ve konsantreleri	126 623	128 325	153 179	5,3	19,4
5.	2610	Krom cevherleri ve konsantreleri	220 549	142 262	98 474	3,4	-30,8
6.	2603	Bakır cevherleri ve konsantreleri	36 848	76 044	90 028	3,1	18,4
7.	2601	Demir cevherleri ve konsantreleri	13 510	20 347	83 254	2,9	309,2
8.	9018	Tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar	44 903	53 683	72 678	2,5	35,4
9.	4805	Diğer kâğıt ve kartonlar (kuşe edilmemiş veya sıvanmamış, rulo veya tabaka halinde)	3 071	31 310	72 189	2,5	130,6
10.	7501	Nikel matları, nikel oksit sinterleri ve nikel metalürjisinin diğer ara ürünleri	48 588	30 667	62 542	2,2	103,9
11.	2528	Tabii boratlar ve bunların konsantreleri	140 291	85 168	58 614	2	-31,2
12.	2008	Yer fıstığı ve diğer kabuklu yemiş ve meyve konserveleri	35 250	71 487	47 988	1,7	-32,9
13.	8409	Sadece veya esas itibarıyla 84.07 veya 84.08 pozisyonlarındaki motorların aksam ve parçaları	16 985	25 304	40 813	1,4	61,3
14.	7208	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri (genişlik >= 600 mm)	65	9	36 488	1,3	405322,2
15.	7202	Ferro alyajlar	3 838	5 974	31 400	1,1	425,6

Kaynak: Trademap- www.tradenap.org Direct data, Türkiye

Ek-6: Türkiye'nin Çin'den İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (%, 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			20 719 061	19 127 972	23 040 812	100	20,5
1.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	2 062 466	1 882 944	2 485 006	10,8	32
2.	8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	998 395	1 012 940	1 725 276	7,5	70,3
3.	8529	Sadece veya esas itibarıyla 85.25 ila 85.28 pozisyonlarında yer alan cihazlara mahsus aksam ve parçalar	369 454	547 710	726 448	3,2	32,6
4.	5402	Sentetik filament iplikleri (dikiş ipliği hariç) (perakende olarak satılacak hale getirilmemiş)	520 962	666 695	480 742	2,1	-27,9
5.	8414	Hava veya vakum pompaları, hava veya diğer gaz kompresörleri, fanlar, aspiratörü olan havalandırmaya mahsus davlumbazlar	367 397	333 591	447 999	1,9	34,3
6.	8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler (örneğin; redresörler) ve endüktörler	294 509	323 229	388 689	1,7	20,3
7.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	333 357	300 847	382 908	1,7	27,3
8.	8501	Elektrik motorları ve jeneratörler [elektrik enerjisi üretim (elektrojen) grupları hariç]	267 157	278 748	320 454	1,4	15
9.	8541	Diyodlar, transistörler vb. yarı iletken tertibat; ışık yayan diyodlar, monte edilmiş piezo elektrik kristaller	171 695	212 461	280 252	1,2	31,9
10.	2933	Sadece azotlu heterosiklik bileşikler	183 993	119 147	237 118	1	99
11.	8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı (anahtarlar, röleler, sigortalar, fişler, kutular vb.)	209 327	185 378	230 092	1	24,1
12.	8477	Kauçuk veya plastiğin işlenmesine veya kauçuk veya plastikten eşyanın imaline mahsus diğer makina ve cihazlar	185 356	124 107	220 393	1	77,6
13.	8537	Elektrik kontrol, dağıtım tabloları, panolar, konsollar, kabinler, diğer mesnetler ve sayısal kontrol cihazları	161 663	167 167	218 012	0,9	30,4
14.	8528	Monitörler ve projektörler, televizyon alıcı cihazları	177 507	152 435	215 127	0,9	41,1
15.	8421	Santrifüjler; sıvıların veya gazların filtre edilmesine veya arıtılmasına mahsus makina ve cihazlar	76 411	90 550	213 352	0,9	135,6

Kaynak: Trademap- www.tradenap.org, Direct data, Türkiye